

REPRESALIAT: Joan Font¹Pla

PARAULES CLAU: Columna Durruti, lleva del biberó, Batalla de l'Ebre, exili.

Per citar aquest document: LLORDELLA, Joana; MAMPEL, Blanca. Biografia de Joan Font Pla dins del projecte Memorial Democràtic del Baix Llobregat [en línia], Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat (2026), <http://www.memorialbaixllobregat.cat/testimonis-i-biografies/repressio-franquista> [data de la consulta]

Joan Font Pla era nascut el 19 de juny de 1920 a Esparreguera i no li coneixem cap ofici en aquesta vila però a França va treballar de paleta; era fill de Gaietà Font Morell² i Paula³ Pla Laguna⁴. Tenia quatre germanastres, el Josep⁵, el Lluís⁶, la Dolors⁷ i l'Agustí⁸ Mesa Pla, i un germà, Àngel Font Pla⁹. La família vivia al carrer Bruc, 6, 2n, 3a i havien arribat a Esparreguera l'any 1918.

Al padró de 1936 la mare del Joan era vídua i vivia amb el Joan i tres germans més a la mateixa adreça.

Un centenar d'esparreguerins van lluitar formant part de diverses columnes de milicians voluntaris que van anar als fronts d'Aragó i Madrid. En un llistat, localitzat a l'Arxiu d'Esparreguera, que té per capçalera "Relación de los individuos que se encuentran en el frente y milicianos"¹⁰, hi trobem en Joan Font Pla com a voluntari, el qual va anar al front d'Osca amb la columna Durruti. Aquesta columna va ser posteriorment transformada en la 26a Divisió de l'Exèrcit Popular de la República i estava formada en dues tercers parts per catalans procedents de Barcelona i província.

¹ En algun document hi posa Fons.

² Nascut l'any 1889 a Aitona (Lleida) i era jornaler. Padró municipal 1922. AMES.

³ Al padró de 1936 hi diu Olímpia.

⁴ Nascuda el 20 de desembre de l'any 1887 a Gelida (Barcelona). Era analfabeta. Padró municipal 1922. AMES.

⁵ Nascut el 1905 a Barcelona i era pagès. Padró municipal 1922. AMES. Al padró de 1922 hi posa Mera, però al del 1936 Mesa. La resta de dades les hem pogut comprovar també observant els dos padrons municipals i la documentació que citem a la resta del treball. Ja que no he trobat ca testimoni actual a Esparreguera.

⁶ Nascut el 1912 a Barcelona.

⁷ Nascuda 29 de maig de 1915 al Poble Nou de Barcelona i era filadora a S.A. Sedó, en cta. Era analfabeta.

⁸ Nascut el 3 de juny de 1917 al Poble Nou de Barcelona (al padró de 1936 hi posa Joaquim). Treballava de rajoler per Jacint Martí.

⁹ Nascut a Esparreguera el 4 de gener de 1926.

¹⁰ AMES.

guin ostentar-los hauran de fer la petició per escrit.

NOMENAMENT. — Ha estat a Reus el periodista barceloní Lluís Capdevila, que ha estat nomenat per S. E. el President de la Generalitat, comissari de premsa al front i censor de totes les informacions del sector de la columna de les comarques de Tarragona.

"LES CIRCUMSTANCIES" TOR-NEN A SORTIR. — Després de la suspensió forçada, a causa de la situació actual, ha tornat a reaparèixer el nostre volgut confrare, portantveu d'A. C. R. a les nostres comarques "Les Circumstàncies".

NOU CONSELL DIRECTIU. — A l'Assemblea celebrada per Estat Català d'aquesta ciutat, quedà elegit per aclamació el següent Consell Directiu: President, Lluís Mas; vice-president, Just Serrat; tresorer, Rodolf Codina; secretari, Joan Vidiella; vice-secretari, Albert Girona; vocals, Lluís Gil i Enric Sugranyes.

ESPARREGUERA

VOLUNTARIS AL FRONT. — La setmana passada marxaren de la nostra vila setanta-cinc voluntaris, enquadrats en una columna de milicians que marxà vers un dels fronts de combat. Abans de marxar, hom els proveí d'abundant material i queviures.

E. N. U. — El mateix que en totes les poblacions catalanes, ha quedat constituït a la nostra vila el Comitè de l'Escola Nova Unificada, el qual tindrà cura del control de la nova ensenyança oficial i particular.

INCAUTACIO. — Ha tingut lloc la incautació oficial de la fàbrica i dependències de la Colònia Sedó, així com també la de molts altres tallers de la Nostra vila.

COMITE D'INDUSTRIA. — Anex al Comitè de Defensa Antifeixista, s'ha format un Comitè d'Indústria Local amb la representació de tots els partits del Front Popular i de les organitzacions sindicals.

TEATRALS. — Ahir a la nit tingué lloc a l'Ateneu un festival a profit de les víctimes del feixisme. El Quadro

Escènic posà en escena les obres "Jovenut", d'Ignasi Iglésies, i "L'altre fill", d'A. Carril·l. Una secció d'infants interpretà números de cant i rítmica. Es recaptaren 1.136 pessetes.

ESPORT. — Les Jovenuts d'Esquerra han procedit a la incautació del nostre camp d'esports. Amb aquest motiu s'ha reorganitzat la vida interior del F. O. Esparreguera. S'han celebrat tres partits a benefici dels Hospitals de Sang i de les Milícies Antifeixistes, en els quals s'ha recaptat la suma de 868 pessetes.

CINEMA. — Durant el nou règim de cinemes socialitzats que s'ha iniciat, les empreses locals tenen el propòsit de presentar pel·lícules de modalitat revolucionària i artística. Avui ha estat projectada la cinta "Txapaliev, el guerriller roig". Per a la setmana entrant s'anuncia la presentació de "Volga en flames".

OBERTURA. — Havent quedat dissolta la Societat l'Estrella, el cafè de la dita entitat ha quedat obert al públic sota el control de la C. N. T., i amb el nom de La Unió.

ESPLUGUES DEL LLOBREGAT

EL SERVEI D'ORDRE. — El servei d'ordre i vigilància local està assegurat per les patrulles i controlat eficaçment pel Comitè Local de les Milícies Antifeixistes. Els companys del dit Comitè han demostrat posseir un alt sentit de civisme i d'apreci al poble, havent pogut evitar molts actes suspects.

PELS QUE LLUITEN AL FRONT. — Dels nostres germans que lluiten al front hem rebut notícies optimistes. Ens demanen que saludem els amics del poble i que ens recordem d'ells de la mateixa manera que ells pensen en nosaltres. Els ciutadans espluguins no poden pas dir que no ens recordem dels companys que lluiten contra els opressors de les llibertats dels pobles, ja que s'han obert subscripcions i celebrat actes benèfics com futbol, balls, cinema, etc., a profit d'ells i dels hospitals de sang.

La premsa fa referència als voluntaris esparreguerins al front. *La Publicitat*, p.2 dia 16 de setembre de 1936,

Per altra banda, afegirem que tots els nascuts l'any 1919 juntament amb els de 1920, que és el cas de Joan Font, van formar part de la quinta anomenada lleva

del biberó, és a dir, que quan van ser allistades tenien entre 17 i 18 anys. La seva lleva va ser mobilitzada pel govern de la Segona República el 1938 per combatre a la Guerra Civil Espanyola, concretament a la batalla de l'Ebre, quan ell tenia al voltant de 18 anys. Tenint en compte que ell ja havia marxat amb la columna Durruti (1936), això ens fa pensar que potser podria estar ja al front quan la seva lleva va ser mobilitzada (1938). La veritat és que no sabem del cert la seva trajectòria exacta com a soldat.

Com molts altres soldats, acabada la guerra, passà la frontera i va ser internat en algun camp del Rosselló, però a Esparreguera se'l buscava ja que havia de complir el servei militar obligatòriament. Al document de més avall hi poden veure un full de reclutament on en Joan hi consta com "reemplazo de 1941" que es trobava "en el extranjero".

PROVINCIA de BARCELONA
REEMPLAZO de 1941

RELACION NOMINAL de todos los mozos comprendidos en dicho Reemplazo, con expresión de su domicilio, Cuerpo donde sirviera y especialidad, y de los que no hayan servido por alguna circunstancia, con exclusión únicamente de los inútiles totales

Nº de orden en el alistamiento	Nombre y apellidos de los mozos	Domicilio	Cuerpo donde sirviera	Especialidad	Observaciones
1	FRANCISCO AGUILERA MESTRE	F. Marimón 50			En filas
2	PEDRO ALERT AGUILERA				
3	RAMON ALERT FOSALBA				
4	ANTONIO ANGUERA DOVER				
13	PEDRO DOMENECH PICO	Montserrat 55			En filas
14	ANGEL EXPOSITO RODRIGUEZ				
15	JUAN FONT PLA				
16	JOSE GARCIA DEL RAMO	Montserrat 98			Extranjero
17	MAGIN GUASCH BERTRAN				
18	DELFINO JUANPERE MARGARIT	Torrent-Mel 8			Desaparecido
19	JOSE JORBA BOLADERAS				
20	JOAQUIN NACH MESTRES				

Llistat dels reclutes de la lleva de 1941 on hi apareix el nom de Joan Font Pla. AMES.

En un altre document es confirma que en Joan es troba a l'estranger, l'adreça de residència a Esparreguera el localitza a la Colònia Sedó, C/ Santa Elisa, núm.1.

Francisco Montserrat Borda	13.	8	"	"	Enrique y Maria	
José Cortada Jorba	P. España 2.	30	"	"	Pascual y Pauline	
Enrique Asencio Asencio	Montserrat 53	9	Junio	"	Florencia y Amalia	
Juan Vidal Bondaech	13.	11	"	"	Carlos y Mercedes	
Enrique Guesch Bortrán	13.	16	"	"	Gabriel y Concep.	Desaparecido en la guerra.
Isidoro Boleix Duch	Sta. Eulalia 4.	18	"	"	Enrique y Felicia	
Juan Font Pla	13.	20	"	"	Cayetano y Olima	Hoy el Extranjero.
Angel Lázaro Jordana	13.	18	Julio	"	Antonio y Dolores	Clase de 1911. Extranjero.
Jaquín Mach Mestre	13.	21	"	"	Francisco y Florencia	
Enrique Boleix Cerdá	13.	18	"	"	Benito y Anita	Fallecido en Esparrag. 1912. Clase de 1911.
Enrique Boleix Cerdá	13.	22	"	"	José y Concep.	Hospital de 1911. Extranjero.
Enrique Boleix Cerdá	13.	25	"	"	José y Carmen	
Enrique Boleix Cerdá	anti. 65	27	"	"	Pascual y Sofía	
Enrique Boleix Cerdá	13.	9	Agosto	"	Santiago y Joseph	Desaparecido en la guerra.
Enrique Boleix Cerdá	13.	1	Septiembre	"	Enrique y Montserrat	Extranjero.
Enrique Boleix Cerdá	Montserrat 62	4	"	"	Enrique y Dolores	
Enrique Boleix Cerdá	13.	6	Septiembre	"	Lorenzo y Rosa	
Enrique Boleix Cerdá	Montserrat 53	6	Octubre	"	José Carmen	
Enrique Boleix Cerdá	13.	6	"	"	José Teresa	Desaparecido en la guerra.
Enrique Boleix Cerdá	13.	23	"	"	Juan y Ana	Fallecido en la guerra.
Enrique Boleix Cerdá	13.	30	"	"	Francisco y Francisco	
Enrique Boleix Cerdá	13.	4	Noviembre	"	Isidoro y Antonia	Extranjero.

Listat dels reclutes en finalitzar la Guerra Civil, on hi apareix el nom de Joan Font Pla. AMES.

L'any 1940 el Joan ja no hi és i al padró de 1945¹¹ la mare viu en la mateixa adreça amb un germà, Àngel Font Pla, que treballava com a pagès.

Efectivament, en Joan Font es trobava a França, cosa que hem pogut confirmar Gràcies a les fitxes dels arxius OFPRA¹², en aquest cas la seva fitxa era el núm. 624752, i les OCRE¹³, amb el núm. 78635.

Tot i que a la fitxa el cognom del Joan està tatxat, com poden veure més avall, es correspon a la seva fitxa, per la data de naixement i els noms del pare i mare. Segons aquest document, ell va entrar a França l'any 1939 i era solter. D'altra banda, podem veure que va ser naturalitzat francès i coneixem també la seva última adreça a Tolosa de Llenguadoc (Alta Garona).

¹¹ AMES.

¹² Oficina Francesa de Protecció dels Refugiats i Apàtrides.

¹³ Oficina Central per als Refugiats Espanyols.

